

Postmottak KD

Høring - forslag til endring i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Utdanningsforbundet ønsker med dette å komme med noen innspill til høringen om studiekvalitetsforskriften.

Generelt

Det foreslåtte endringsforslaget er en del av oppfølgingen av Meld.St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet* og et ledd i regjeringens arbeid for å styrke NOKUTs arbeid med å heve kvaliteten i høyere utdanning.

I endringsforslaget ligger det forslag om å skjerpe kravene til høyskoler som ønsker å bli vitenskapelig høyskole eller universitet. I tillegg skjerpes kravene for å kunne opprette master- eller doktorgradsstudier.

Både arbeidet med ny struktur i høyskole- og universitetssektoren og arbeidet med endringer av finansieringssystemet har fra regjeringens side vært begrunnet med at det skal fremme økt kvalitet i høyere utdanning og forskning. Samtidig er det varslet en egen stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning og forskning våren 2017.

Utdanningsforbundet mener at det hadde vært en stor fordel om de foreslåtte endringene i studiekvalitetsforskriften – i likhet med den pågående strukturreformen og endringene i finansieringssystemet – hadde bygget på prinsippene for en felles plattform for kvalitet og kvalitetsarbeid som vi forventer at blir trukket opp i den kommende stortingsmeldingen.

Profesjonsperspektivet

Utdanningsforbundet har tidligere understreket behovet for og betydningen av økt kvalitet i profesjonsutdanningene og sagt at dette blant annet må skje gjennom økt vitenskapeliggjøring, økt kvalitet i praksisstudiene og kompetanse hos profesjonsutdannerne. Dette krever sterke fagmiljø som også ivaretar profesjonsperspektivet. For Utdanningsforbundet er det helt grunnleggende at de vitenskapelige stillingene **førstelektor** og **dosent** anerkjennes som en

viktig kompetanse både innenfor master- og doktorgradsprogrammene. Førstelektoren og dosenten har begge høy faglig kompetanse og har fått sine grader på bakgrunn av kommisjonsvurdering der deres faglige bredde, varierte erfaring, forskningsarbeid og publikasjoner er blitt vurdert.

Utdanningsforbundet ønsker at fagmiljøene ved profesjonsutdanningene skal bestå av vitenskapelig ansatte med ulik faglig bakgrunn ikke minst for å sikre den faglige *bredden* i miljøene – i praksis betyr det at vi ønsker at det skal være både førsteamanuensiser og førstelektorer og både dosenter og professorer ved både master- og doktorgradsstudiene.

Kommentarer til de enkelte endringsforslagene

Utdanningsforbundet uttalte seg i desember 2015 om endringer i lov og forskrift som gjaldt NOKUTs akkrediterings- og tilsynsarbeid. I den sammenheng ga vi uttrykk for generell støtte til Kunnskapsdepartementets arbeid med å heve kvaliteten i høyere utdanning og til forslag om å skjerpe kvalitetskravene til å opprette master- og doktorgradsprogrammer samt innstramningen i kravene for institusjoner for å bli akkreditert som universitet og høyskole.

Vi støttet altså intensjonene bak lovendringene, men understreket at det er viktig at de nye kravene ikke fører til mer administrasjon, rapportering og dokumentproduksjon hos institusjonene. På grunn av den store omstillingen i hele sektoren er presset på alle ansatte allerede økt kraftig og nye krav til å dokumentere kvalitet må ikke tilføre institusjonene ytterligere arbeidspress.

Utdanningsforbundet ser alt i alt positivt på mange av endringsforslagene i studiekvalitetsforskriften som vi mener at kan bidra til å styrke institusjonenes kvalitetsarbeid, og vi slutter oss til forslagene som gjelder NOKUTs tilsynsvirksomhet og som opprettholder de to aspektene ved tilsynsvirksomheten – altså både kontroll og støtte til institusjonene i deres kvalitetsutviklingsarbeid (§§1 og 2). Vi ser på endringsforslagene som bidrag til et mer systematisk og vedvarende kvalitetsarbeid ved institusjonene, men vil også i denne sammenheng understreke betydningen av at kriteriene for kvalitetsarbeidet må være så klare og så funksjonelle at dette arbeidet ikke medfører ytterligere byråkratisering eller dokumentasjonskrav i utrengsmål.

Utdanningsforbundet er også positive til at det nå eksplisitt henvises til Europeiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring i høyere utdanning (§2.1. annet ledd).

Våre øvrige kommentarer er knyttet til endringsforslagene som gjelder akkreditering av studietilbud.

§ 3-2 Krav til akkreditering av mastergradsstudier.

Her legger departementet fram to alternative forslag.

Det første alternativet åpner opp for en skjønnsmessig, helhetlig (kvalitativ) vurdering av hvorvidt fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke alle emner som et studium består av og om fagmiljøet består av ansatte med relevant og riktig kompetanse.

Ideelt sett burde en slik formulering være tilstrekkelig og samtidig bidra til å underbygge en faglig fleksibilitet ved lærestedene. Men i en tid da en rekke fagmiljøer skal bygges opp for

eksempelvis å kunne tilby de nye lærerutdanningene på mastergradsnivå, mener vi at det er å foretrekke at kriteriene er forutsigbare, like for alle institusjoner og følgelig av kvantitativ art.

Vi vil derfor støtte Alternativ 2 – med den presiseringen som vi gjør rede for under Generelt (Profesjonsperspektivet) – at dosenter må anerkjennes på linje med professorer når ansatte med «relevant og riktig kompetanse» skal telles opp:

§ 3-2. (2) Alternativ 2:

[...] Ressursene som benyttes på studietilbudet skal normalt være minst 12 årsverk, hvorav minst åtte er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger, minst ni har førstestillingskompetanse og minst to har professorkompetanse, **alternativt minst én dosentkompetanse og én professorkompetanse.**[...]

Vi bifaller også at de kvantitative kravene kan fravikes der fagmiljøet etter en helhetsvurdering må ha tilstrekkelig kvalitet og bredde i kompetansen og etableringen av studiet er begrunnet i nasjonale hensyn.

§ 3-3 Krav til akkreditering av doktorgradsstudier

(5) Vi viser til det vi har skrevet over, under avsnittet § 3-2 **Krav til akkreditering av mastergradsstudier.**

I en tid da mange lærere oppmuntres til å ta en doktorgrad og da man har et klart nasjonalt mål om at forskning også skal prege profesjonsutdanningene og at denne skal være praksisnær og relevant for profesjonen, er det helt avgjørende at profesjonsperspektivet heller ikke svekkes i doktorutdanningene. Dette betyr i praksis at stillingskategoriene som førstelektor og dosent må telles med som en relevant del av fagmiljøet ved akkreditering av doktorgradsstudier.

Utdanningsforbundet støtter (5) Alternativ 2 med følgende endring i ordlyden:

[...] Fagmiljøet skal bestå av minst åtte årsverk med **førstekompetanse eller professorkompetanse** over en periode på tre år før akkreditering. Minst seks av årsverkene skal være heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger og minst fire ansatte skal ha **professorkompetanse.**

(6) *Utdanningsforbundet* har i en tidligere høringssak gitt sin støtte til at Samisk høgskole skal unntas fra kravet om at institusjoner som ønsker akkreditering av doktorgradsstudier, skal dokumentere at de har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater og at de kan opprettholde et doktorgradsmiljø på minst 15 stipendiater (jf § 3-3- (7)).

Slik kravet er formulert for de øvrige institusjonene (§ 3-3 (6)), mener *Utdanningsforbundet* at det blir for absolutt og at det er ønskelig med en tilføyelse som åpner opp for at **NOKUT kan gjøre en helhetsvurdering av fagmiljøet og fravike et tallfestet krav.**

Med vennlig hilsen

Torbjørn Ryssevik
Seksjonsleder

Karin Elizabeth Torp
Seniorrådgiver

